

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΔΗΜ. ΚΑΤΣΑΡΜΑ ΜΕΡΟΣ Γ'

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας Email: pgdimakis@gmail.com

Σύνοψις και σχόλια Β' μέρους

Στο πρώτο μέρος της αυτοβιογραφίας του, ο Κ.Δ. Κατσαρμάς, μάς άνοιξε ένα παράθυρο, στο παρελθόν, στην ζωή των κοντινών προγόνων μας, στην περικλειστή, αγροτική μικρή μας πόλη, πού ζούσε, με τούς δικούς της κώδικες και αξίες, τις οποίες με οξεία και αξιολογική παρατηρητικότητα, καταγράφει. Ένα συναρπαστικό ιστορημα, τηρουμένων των αναλογιών, από ένα προικισμένο αφηγητή, πού ξετυλίγει με υπομονή, τον μύθο του, επίμονος και διεκδικητικός, και, πού αναγκάζεται, από τις συνθήκες και τις δεσμεύσεις, να διακόψει τις σπουδές του, να γίνει υπηρέτης (υπάλληλος), στη Λιβαδειά, για να συμπληρώσει την προικοδότηση της μικρής αδελφής του. Περιγράφει με εκφραστική δύναμη, την μεταχείριση του από τα αφεντικά, αναγκάζεται να σύρει, με το καρότσι βαριά για την ηλικία του φορτία, μέσα από τις λάσπες και τούς νερόλακκους, της Λιβαδειάς, να ζυμώνει ο ίδιος το ψωμί του, να γυαλίζει τα παπούτσια των αφεντικών, ο ίδιος ξεκάλτσωτος με τα τσαρούχια, και, να οπλίζει, το θυμικό του, με την αποστροφή στην αδικία, σε μία νοητική επαναστατική γυμναστική, πού στρεφόταν όμως, όχι στην ανατροπή, των κατεστημένων, αλλά στην προσωπική άνοδό του, όπως θα δούμε, στα κοινωνικά αυτά επιθυμητά επίπεδα. Η μοίρα όμως αποφασίζει αλλιώς, η απώλεια της μικρής του αδελφής, τον επαναφέρει οίκαδε, στην πατρική του εστία, ως αγρότη πλέον, πού αναλαμβάνει τα δύο μεταφορικά κάρα και τις καλλιέργειες, διακόπτοντας πάλι την μελέτη, πού τόσο αγαπούσε. Φαίνεται ότι όμως, οι καιροί αλλάζουν, τα αδιέξοδα και η επιμονή του, έπεισαν τον πατέρα του, να του δανείσει 500 δραχμές, και, ακολουθώντας, το μεγάλο μεταναστευτικό κύμα, της εποχής, με σχετική γνώση των Αγγλικών, να αναχωρήσει, για την χώρα, της επαγγελίας την Αμερική, όπου ήδη, πολλοί συμπατριώτες μας, είχαν εγκατασταθεί, και, εμυθολογείτο η οικονομική των πρόοδος, πυξίδα απόλυτου προσανατολισμού του. Φθάνοντας στην Αθήνα, ως γράφει, αγόρασε ένα κουστούμι, απότάσσοντας οριστικά, τα χειροποίητα υφαντά, μητρικά μάλλινα σκουτιά, μαζί και το παρελθόν, για να παραδοθεί στην νέα πραγματικότητα, όπως τα έντομα, όταν αλλάζουν κέλυφος και μορφή. Φθάνοντας στην Νότια Ιταλία, ως έμπειρος αγρότης, σημειώνει, τις άφλογες καλλιέργειες των πορτοκαλεώνων, τις Αγορές και εκφράζει, την απέχθεια του, στα λαϊκά λιμανισία ξενοδοχεία, όπου συνέβαιναν τα αίσχιστα, λόγω μεγάλου ευτελισμού, ως γράφει, αντιθέτου, με την ηθική του.

Διελθόντες το Γιβραλτάρ και εισελθόντες, εν τώ ωκεανώ, είχαμεν τρικυμίας κατά τās πρώτας ημέρας, εξ ής και εξαλίστην επί διήμερον, αλλά μετά ταύτα, καλός καιρός και θάλασσα γαλήνια, επარέσχον εις ημάς, την ευχαρίστησιν τού ταξιδείου, καθημενος, καθ' όλον το διάστημα της ημέρας, εν τώ καταστρώματι και βλέποντας, εις τον μακρινόν ορίζοντα τού μέλανος ωκεανού, φαινομένου ως

βυθιζόμενος, εις τον ορίζοντα, εξ ου και αντελήφθην το σφαιροειδές τής γής ως εκ τού σχολείου εδιδασκόμεον. Όταν επλησιάζαμεν εις Νέαν Υόρκην, νέα τρικυμία, υψώνουσα τα κύματα, ως όρη. Ήρχισε και χειμών, μετά χιόνος και ψύχους δριμύτατου.

Ότε εν τέλει την 9ην Μαρτίου 1911, εφθάσαμεν εις την Νέαν Υόρκην, όπου και αποβιβασθήκαμεν, διελθόντες πρότερον τού Καστλ Γκαρντ, (οι Έλληνες το ονόμαζαν Καστιγκάρι) όπου ανεθεωρήθημεν, εις την επιτροπήν, αφ' ενός λόγω υγείας σωματικής και τραχωμάτων, εις τούς οφθαλμούς, πλέον δε εάν είχαμεν, μεθ' εαυτών 30 τουλάχιστον δολλάρια, ως και την σύστασιν όπου διευθυνόμεθα.

Εμείς εις Νέαν Υόρκην αποβιβασθέντες, εθαυμάζαμεν τας πελωρίους οικίας, ών τα πατώματα ανήρχοντο, εις τινάς και μέχρι 45 τοιούτων, και, όπου διεμείναμεν επίσης περί το ημερονύκτιον εις ξενοδοχείον, χωρίς να πληρώσωμεν, της Εταιρικής Συγκοινωνίας καταβαλούσης ταύτα. Ήδη εδοκιμάσαμεν εκπλήξει, ότι συννενοούμενοι, οπωσδήποτε εις την αγγλικήν γλώσσαν, ομιλών σιγά και γράφων, οσάκις λόγω τής προφοράς μου, δεν εγινόμην αντιληπτός, αντιλαμβανόμενον δε κάλλιστα οτιδήποτε, οσάκις μοι επροφερετο καθαρά και βραδέως.

Τήν μεθεπομένην, επιβιβασθέντες ανεμοπλοίου, ανεχωρήσαμεν δια τον λιμένα, προς νότον της Νέας Υόρκης κείμενον, και ου το όνομα μοι διέφυγεν. Μετά δεκάωρον πλούν επιβιβάσθημεν αμέσως, εις την έτοιμον προς αναχώρησιν αμαξοστοιχίαν, ήτις μετ'ολίγον ανεχώρησε, με κατεύθυνσιν προς το Σικάγον.

Διερχόμενοι δε, διά πολλών σταθμών και πόλεων, εθαύμαζον ιδία, την τελειότητα των σιδηροδρόμων και σιδηροδρομικών σταθμών.

Διελθόντες και εκ της μεγάλης πόλεως Κινγκκινάξης, κειμένης επί λόφων και ενωμένης, διά κρεμαστών σιδηρών γεφυρών, ενώ ο σταθμός εκεί χαμηλά εις το επίπεδο, ως πελώριος τοιούτος, και έχων πλείστας όσας γραμμάς, και αμαξοστοιχίας στα διάφορα μέρη, ενταύθα δε αλλαγή εγένετο τού τριάντου, επιβαίνοντες τού προς Σικάγον κατευθυνόμενου τοιούτου.

Κατά την μέχρι Σικάγον διαδρομήν, διαρκέσασαν εκ της παραλίας 36 συνεχείς ώρας, επακολουθούθουν τας απεράντους πεδιάδας της Αμερικής, τους λόφους εκ χώματος, ομοιάζοντας προς τα πελώρια, εν ώρα τρικυμίας, κύματα τού ωκεανού, τα παρθένα δάση με τα πανύψηλα και ευθύτατα τον κορμόν δένδρα, τας ωραιάς ξυλίνους οικίας, τας κώμας και κωμοπόλεις, την ποικιλίαν των ανθρωπίνων φυσιognomiών, εν τοις σταθμοίς, εν ούς και πολλούς μαύρους και μαύρας έβλεπε τις (Αιθίοπας, Αραπάδες) και εν τώ μεταξύ, διότι είχα περιέργεια, εις το τελευταίον βογόνιον καθημενος, απηύθυνα μίαν ερώτησιν, εις τον ελεγκτήν οδηγόν των εισιτηρίων αγγλιστί, όστις βλέπων με, με μάλλινα ρούχα, με ηρώτησε πόθεν έρχομαι.

Αφού έμαθεν ότι ήμην Έλλην, τού εγέννησε την απορίαν, πώς εγνώριζα την Αγγλικήν και πληροφορηθείς τού-

το, ενδιαφέρθη πολύ δι' εμέ, και με συνεστήθη δώσας μου την κάρτα του, και σύστασιν του και θέλων, να με υποστηρίξει, μοι είπεν, ότι θα εθεώρει τον εαυτόν του ευτυχή, εάν τού εδίδετο η ευκαιρία, να μού φανή χρήσιμος, (ονομάζετο Franklin) διότι έβλεπεν ένα παιδί, με όραμα διά το κάθε τι. Πλην όμως εγώ, όλως παιδαριωδώς, απέφυγα την υποστήριξιν του.

Φθάσαντες εν τέλει εις Σικάγον όπου και εχωρίσθημεν, εις τον σταθμόν τού Σικάγου, μάς παρέλαβεν οδηγός και εισαγαγόντες ημάς εντός λεωφορείων, υπό ίππων συρομένων, μάς οδήγησαν εις έτερον σιδηροδρομικόν σταθμόν, άλλης Εταιρείας, με κατεύθυνσιν προς Σίoux City, όπου μετά τριών ημερών και τριών νυκτών, συνεχές από τής παραλίας ταξίδιον, εφθάσαμεν εις την μικρήν πόλιν Σίoux City (Σιού-Σίτυ Αϊόβα), όπου τα πατριωτάκια, ανέμενον εις τόν σταθμόν, Χαρ. Χαραλάμπους, Γεώργιος Δελής και Νικόλαος Χαραλάμπους, Απόστολος Τσακνής, Μιχ. Αναγνωστόπουλος και άλλοι, οι οποίοι μάς υποδέχθησαν με χαράν, οδηγήσαντες ημάς εις την οικίαν, ένθα διέμενον και ήτις έκείτο εις συνοικίαν προς νότον τής πόλεως, όπου επარέθεσαν ημίν δείπνον, όπερ μόνοι των παρεσκεύασαν, και, έχοντες εν βαρέλιον ζύθου, εξ ου πρώτην φοράν εις την ζωήν μου έπινον.

Τήν επομένην επήγαμεν εις την πόλιν, διά προμήθειαν εργατικών ρούχων και παπουτσιών, ως και τραγιασκών, διών δε, καλύπτονται τα ότα μας, διότι το ψύχος ήτο πολύ δριμύ. Η έκπληξις μου όμως, ήτο αλλοία εκείνης, ήν εφантаζόμην ότι θα εύρω, διότι αμέσως εγεννάτο το ζήτημα τής ευρέσεως εργασίας, καθ' όσον εν τοις εργοστασίοις τού Σίoux City, δεν ήσαν άλλο τι, ειμή δύο σφαγεία, απασχολούντα τέσσερις χιλιάδας εργάτας, και, τινά άλλα ασήμαντα, ήτο δύσκολον να εύρωμεν εργασίαν. Ούτω δε, πρωτοστατούντος τού Αποστόλου Τσακνή, και, κατόπιν ενεργειών του, απεφασίσθη όπως μία ομάς, εκ δέκα ατόμων εν ούς αυτός, εγώ, ο Νικόλαος και Σπύρος Χαραλάμπους, ο Βασίλειος Βασιλείου (ή Κόνιαρης), Κ. Τσόκας και τινές άλλοι, κατευθυνθόμεν εις σείσον τής Σιδηροδρομικής Γραμμής της Εταιρείας North Western (section) και εργασθώμεν, κατά το θέρος.

Τέλος, αφού μετέβην αμέσως, εις το ταχυδρομείον και αφού εξέδωκα επιταγήν, εις το όνομα τού πατρός μου, εκ των ών είχαν υπόλοιπον χρημάτων, εκ τού αρχικώς, δοθέντος μου 500 δραχμών, δολλαρίων 20, ήτοι δραχμών 107,50.

Μετά τριήμερον, από τής Σιού Σίτυ ανεχωρήσαμεν, σιδηροδρομικώς διά το χωρίον Garetson, τής South Dakota, όπου και ο Σιδηροδρομικός Σταθμός της, ως ειρήται Εταιρείας, όπου και θα είχαμεν, ως κέντρον τής εργασίας μας, διά την συντήρησιν τής σιδηροδρομικής γραμμής, με ημερομίσθιον 1,50 δολλάρια, και, διά δεκάωρον εργασίαν, ουχί και τόσον ικανοποιητικόν. [Τα πρόσθεν εγράφησαν παρ' εμού, αρχικώς εις το Garetson, τον Ιούνιον και Ιούλιον του έτους 1911].

